Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2026/5020

2026 9 30

Paraiškos įregistruoti geografinę nuorodą paskelbimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1143 15 straipsnio 4 dalį

(C/2026/5020)

Per tris mėnesius nuo šio paskelbimo dienos valstybės narės ar trečiosios valstybės institucijos arba teisėtą interesą turintis ir trečiojoje valstybėje įsisteigęs ar gyvenantis fizinis ar juridinis asmuo Komisijai gali pateikti prieštaravimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1143 ([1]) 17 straipsnį.

BENDRASIS DOKUMENTAS

Žemės ūkio produktų kilmės vietos nuorodos ir geografinės nuorodos

„Spišské zemiaky“

ES nuorodos numeris: PDO-SK-03486 – 2025 12 30

1. **Pavadinimas (-ai)**

„Spišské zemiaky“

2. **Geografinės nuorodos tipas**

☑ SKVN

☐ SGN

3. **Valstybė, kuriai priklauso apibrėžta geografinė vietovė**

Slovakija

4. **Žemės ūkio produkto aprašymas**

4.1. *Žemės ūkio produkto klasifikacija remiantis Kombinuotosios nomenklatūros pozicija ir kodu, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2024/1143 6 straipsnio 1 dalyje*

0701 – Bulvės, šviežios arba atšaldytos

4.2. *Žemės ūkio produkto registruotu pavadinimu aprašymas*

„Spišské zemiaky“ yra maistinės bulvės, auginamos nuo labai ankstyvių iki vidutiniškai ankstyvių *Solanum tuberosum* L. rūšies augalų veislių, įtrauktų į Europos Sąjungos bendrąjį katalogą. Dažniausiai auginamos iš tvirtesnių A arba B tipo veislių, pvz., „Terka“, „Marabel“, „Anuschka“, „Annalena“, „Dominika“, „Antónia“, „Mariannka“, „Red Anna“ ir kt.

Jos gali būti įvairių formų – nuo ilgos, net ovalios iki apvalios, jų akutės negilios, o odelė vidutiniškai šiurkšti arba lygi. Standartiniai gumbai yra ne mažesni kaip 28 mm ir ne didesni kaip 80 mm.

Juslinės savybės

Aromatas ir skonis: malonūs, nuo bulvių iki kukurūzų

([1]) 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1143 dėl vyno, spiritinių gėrimų ir žemės ūkio produktų geografinių nuorodų, taip pat dėl garantuotų tradicinių gaminių ir žemės ūkio produktų neprivalomų kokybės terminų, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2019/787 ir (ES) 2019/1753 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 (OL L, 2024/1143, 2024 4 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

Fizinės ir cheminės savybės

Išvaizda išvirus

Odelės spalva:	raudona arba geltona
Gumbų / minkštimo spalva:	gelsva
Konsistencija:	nuo pusiau kietos iki kietos
Tekstūra:	nuo smulkiagrūdės iki šiek tiek stambesnės
Drėgnumas:	nuo vidutiniško iki šiek tiek didesnio
Krakmolo kiekis:	nuo 12 % iki 15 %
Maistingumas:	nuo mažo iki vidutinio
Patamsėjimas išvirus:	patamsėja arba tamsėja labai lėtai

4.3. *Su pašarų kilme susijusios nukrypti leidžiančios nuostatos (taikoma tik saugoma kilmės vietos nuoroda žymimiems gyvūniniams produktams) ir apribojimai žaliavų kilmei (taikoma tik saugoma geografinė nuoroda žymimiems perdirbtiems produktams)*

—

4.4. *Specialūs gamybos veiksmai, atliktini nustatytoje geografinėje vietovėje*

Visi „Spišské zemiaky“ auginimo etapai privalo vykti nustatytoje geografinėje vietovėje. Auginimo etapai:

— dirvožemio paruošimas prieš sodinant, t. y. akmenų pašalinimas ir tręšimas,

— bulvių sodinimas,

— apdorojimas piktžolėms pašalinti,

— apdorojimas kovojant su ligomis ir kenkėjais,

— bulvienojų pašalinimas smulkinant,

— derliaus nuėmimas,

— nuimto derliaus perdirbimas, pažeistų gumbų pašalinimas.

4.5. *Specialios žemės ūkio produkto registruotu pavadinimu pakavimo, pjaustymo, trynimo ir kt. taisyklės*

—

4.6. *Specialios žemės ūkio produkto registruotu pavadinimu ženklinimo taisyklės*

—

5. **Glaustas geografinės vietovės apibūdinimas**

Nustatyta geografinė vietovė yra šiaurės rytų Slovakijos dalyje. Ji apima Kežmaroko, Spišska Nova Vesės, Gelnicos, Levočos, Stara Liubovnios ir Poprado rajonus.

6. **Ryšys su geografine vietove**

Ryšio santrauka

Priežastinis ryšys grindžiamas dirvožemio ir klimato sąlygomis, geografinės vietovės augintojų praktine patirtimi ir bulvių „Spišské zemiaky“ specifiškumu, kokybe ir reputacija.

Pagrindinis morfogenetinio ir agronominio dirvožemio skirstymo į kategorijas identifikavimo vienetas yra dirvožemio tipas. Spišo regione vyrauja rudžemio tipo dirvožemis. Kiti šioje vietovėje aptinkami dirvožemio tipai yra balkšvažemis, juodžemis („Čiernica“) ir išplautžemis („Rendzina“). Bulvės „Spišské zemiaky“ auginamos vidutinio sunkumo arba lengvesniuose dirvožemiuose, kurie Spišo regione susiformavo gana šalto klimato sąlygomis. Spišo regionui taip pat priklauso Aukštųjų Tatrų kalnai, kurie kyla iki 2 600 m virš jūros lygio ir daro teigiamą poveikį prie jų esančiai auginimo vietovei, kurioje taip pat auginama didžioji dalis Slovakijos sėklinių bulvių, naudojamų „Spišske zemiaky“ auginti. Spišo regionas klimato požiūriu pasižymi vidutine dienos 6–8 °C temperatūra ir metiniu 600–700 mm kritulių kiekiu. Didesnis nei 400 m aukštis, vėsesnės auginimo sąlygos kalnuotose vietovėse, dažnesni vietiniai krituliai ir mažai maistinių medžiagų turintis akmeningas dirvožemis natūraliai sudaro tinkamesnes auginimo sąlygas. Taip yra dėl mažesnio užkrato pernešėjų – virusinių ligų nešiotojų – ir vabzdžių kenkėjų kiekio, todėl auginant bulves naudojama mažiau cheminių purškalų nei šiltesnėse vietovėse. Tokiomis sąlygomis taip pat užauginami gumbai, kuriuose sudedamųjų medžiagų santykis yra optimalus.

Produkto specifiškumą ir jam būdingas juslines savybes lemia sąlygos, kuriomis auginamos atrinktos veislės. Auginant bulves didesniame aukštyje, akmeningame dirvožemyje ir vėsesnio klimato sąlygomis, jų augimas yra lėtesnis, todėl gumbai įgyja tankesnę struktūrą su pakankamu sausosios medžiagos, krakmolo, fenolių ir kitų medžiagų kiekiu, dėl ko sustiprėja bulvių juslinės savybės. Bulvės gali būti minkštos arba vidutiniškai miltingos. Vertinamos veislės neptamsėja arba patamsėja labai lėtai. Bulvės „Spišské zemiaky“ auginamos taikant tradicinius metodus, nenaudojant intensyviai cheminių trąšų. Toks organiškesnis požiūris padeda gerinti jų kokybę ir autentiškumą.

Didesnė nustatytos geografinės vietovės dalis yra kalnuota, jai būdingas šiek tiek atšiaurus klimatas. Žemės ūkio požiūriu šis regionas visada buvo šaltas ir skurdus, toks išlieka ir šiandien. Bulvėms nereikia griežtų auginimo sąlygų ir jos veša net kalnuotose vietovėse ir prieškalnėse, pvz., Spišo regione.

Dėl dirvožemio ir klimato sąlygų galima naudoti mažiau cheminių purškalų, o tai turi įtakos jų skoniui ir kvapui, kurie visiškai atsiskleidžia išvirus bulves.

Nustatytos geografinės vietovės bulvių augintojų meistriškumas ir įgūdžiai plėtojosi remiantis iš kartos į kartą perduodamomis žiniomis ir patirtimi. Augintojai naudoja veisles, tinkamas auginti vyraujančiomis dirvožemio ir klimato sąlygomis, atrinktas registruotas trąšas, pesticidus ir taiko tinkamą auginimo praktiką, įskaitant apdorojimą po derliaus nuėmimo ir sandėliavimą. Spišo regione bulvės paprastai sodinamos pradedant balandžio antrąja pusę ir iki gegužės pabaigos, kai dirvožemio temperatūra ir drėgnis yra tinkami sodinti. Savaime suprantama, kad dėl trumpesnio augimo sezono maistinių bulvių veislės yra labai ankstyvos arba vidutiniškai vėlyvos ir geriau prisitaikiusios prie vietovės. Bulvių kokybė atspindi viską – kruopštų derliaus nuėmimą, tarpinį laikymą ir rūšiavimą po derliaus nuėmimo, sandėliavimą, apdorojimą sandėliuose ir pakavimą iki pat galutinio pardavimo.

Spišo bulvių augintojų tradicijų ir patirties dėka bulvės „Spišské zemiaky“ turi nuolatinį auginimo plotą, o augintojai perduoda bulvių, turinčių būdingą aromatą ir skonį išvirus, auginimo praktinę patirtį – ir ne tik Spišo regione.

Produkto geras vardas ir tradicija nuo 2002 m. patvirtinami kasmetinėje Spišo bulvių mugėje, rengiamoje pasibaigus bulvių sezonui Spišska Belos mieste. Šiame kultūros ir socialiniame renginyje produktą pristato keli augintojai, o vartotojai gali jį įsigyti tiesiogiai arba užsisakyti.

Produkto kokybę taip pat užtikrina tai, kad kelerius metus Spišo bulvių augintojams buvo išduodami kokybės sertifikatai „Spiš regional product“. Sertifikavimo schema ir produkto aprašymas pateikti Spišska Belos interneto svetainės naujienų skiltyje, o 2020 m. lapkričio 30 d. – leidinyje *Roľnícke noviny* (specializuotas periodinis leidinys, kuriame daugiausia dėmesio skiriama žemės ūkiui, maistui ir kaimo plėtrai).

Profesionalios bulvių augintojų organizacijos kasmet organizuoja įvairius bulvių auginimo renginius. Pavyzdžiui, Centrinis žemės ūkio kontrolės ir bandymų institutas savo bandymų stotyje Spišska Beloje rengia atvirų durų dieną, kurios metu daugiausia dėmesio skiriama veislių atrankai atsižvelgiant į klimato sąlygų pokyčius, bulvių išsaugojimą ir dabartinę padėtį vykstant pokyčiams Slovakijoje ir ES.

Spišo bulvių auginimo tradicija siekia XVIII a. antrąją pusę, kai pirmą kartą raštu buvo paminėtas Raudonojo vienuolyno (*Červený Kláštor*) vienuolis Kipras, kuris savo įrašuose mini bulvių auginimą ir naudojimą šioje vietovėje. Po Antrojo pasaulinio karo regione buvo plėtojami sistemingi bulvių moksliniai tyrimai ir selekcija, visų pirma Velka Lomnicos bulvių mokslinių tyrimų ir veisimo institute (*Výskumný a šľachtiteľský ústav zemiakársky*), kuriame buvo išvestos kelios veislės ir kuris labai prisidėjo prie auginimo praktikos plėtojimo Spišo regione.

Dirvožemio sudėtis, tai, kad veislių atranka ir sodinimo laikotarpis puikiai pritaikyti prie vietos klimato sąlygų, ir auginimo būdas užtikrina, kad pagal savo savybes šios bulvės yra išskirtinės kokybės produktas.

Elektroninė nuoroda (URL) į paskelbtą specifikaciją

https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/SPECIFIKACIA_Spisske_zemiaky.pdf